

SWISS OSIGURANJE A.D., PODGORICA

**Finansijski izvještaji
31. decembar 2010. godine i
Izveštaj nezavisnog revizora**

S A D R Ž A J

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1 - 2
Finansijski izvještaji:	
Bilans uspjeha	3
Bilans stanja	4
Izveštaj o promjenama na kapitalu	5
Izveštaj o novčanim tokovima	6
Napomene uz finansijske izvještaje	7 – 32

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Osiguravajućeg društva Swiss osiguranje A.D., Podgorica

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Osiguravajućeg društva Swiss osiguranje A.D., Podgorica (u daljem tekstu „Društvo“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2010. godine i odgovarajući bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja Republike Crne Gore kojima se reguliše finansijsko izvještavanje osiguravajućih društava, kao i za interne kontrole koje smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Društva. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg kvalifikovanog mišljenja.

Osnove za kvalifikovano mišljenje

Kao što je navedeno u napomeni 16 uz finansijske izvještaje, Društvo je sa stanjem na dan 31. decembra 2010. godine iskazalo potraživanja po osnovu premija osiguranja u iznosu od EUR 1,961,112, koja sadrže potraživanja koja nisu naplaćena duže od jedne godine u iznosu od EUR 732,897. Za ova potraživanja Društvo nije izvršilo odgovarajuće obezvrjeđenje, odnosno svođenje knjigovodstvene vrijednosti na njihovu nadoknadivu, odnosno fer vrijednost, kao što se to zahtijeva prema Međunarodnom računovodstvenom standardu 39 - „Finansijski instrumenti – Priznavanje i mjerenje“. Shodno navedenom, potraživanja po osnovu premija osiguranja na dan 31. decembra 2010. godine su više iskazana a ostali poslovni rashodi i neto gubitak za godinu koja se završava na navedeni dan su manje iskazani za EUR 732,897.

Kao što je objelodanjeno u napomeni 33 uz finansijske izvještaje, Društvo je bilo dužno da ispunjava propisane limite utvđene Pravilnikom o ograničenjima deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i sredstava garantne rezerve društva za osiguranje. Na dan 31. decembra 2010. godine Društvo nije ispunjavalo dva propisana limita - za ulaganja u depozite banaka (iznosi 43.54%, a ograničenje je 20%) i ulaganja u nekretnine (iznosi 35.72%, a ograničenje je 30%). Pored toga, nezavisni aktuar je u svom izvještaju od 21. aprila 2011. godine, zbog prethodno navedenih pitanja, kao i ostalih pitanja navedenih u napomeni 33 izrazio mišljenje sa rezervom. Iako rukovodstvo Društva smatra da Društvo neće imati negativnih posljedica po navedenom osnovu, nismo bili u mogućnosti da uvrđimo potencijalne efekte navedenih odstupanja.

(nastavlja se)

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA (nastavak)

Akcionarima Osiguravajućeg društva Swiss osiguranje A.D., Podgorica (nastavak)

Kvalifikovano mišljenje

Po našem mišljenju, izuzev za efekte koje na finansijske izvještaje ima pitanje navedeno u pasusu Osnova za kvalifikovano mišljenje, finansijski izvještaji Osiguravajućeg društva Swiss osiguranje A.D., Podgorica na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2010. godine su sastavljeni, po svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja Republike Crne Gore koji regulišu finansijsko izveštavanje osiguravajućih društava.

Deloitte d.o.o., Podgorica
Crna Gora
29. april 2011. godine

Žarko Mionić, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 062 izdata 10. marta 2011. godine)

BILANS USPJEHA
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2010. godine
 (Iznosi u EUR)

<u>Kategorija / Pozicija</u>	<u>Napomene</u>	<u>Tekuća 2010. godina</u>	<u>Prethodna 2009. godina</u>
Poslovni prihodi		2,962,715	2,928,205
Prihodi osnovne djelatnosti	4	2,796,326	2,783,459
Ostali poslovni prihodi	5	166,389	144,746
Poslovni rashodi		(3,127,128)	(2,960,570)
Naknade šteta ostalih osiguranja	6	(926,205)	(947,601)
Rashodi po osnovu premija reosiguranja		(480,701)	(687,474)
Rezervisanja i troškovi doprinosa	7	(540,046)	(363,711)
Troškovi sprovođenja osiguranja			
- Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8	(489,636)	(315,067)
- Amortizacija	12, 13	(88,439)	(39,577)
- Ostali troškovi sprovođenja osiguranja	9	(451,212)	(298,560)
Ostali poslovni rashodi	10	(150,889)	(308,580)
GUBITAK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		(164,413)	(32,365)
Finansijski prihodi, neto	11	57,047	51,069
NETO (GUBITAK)/ DOBIT		(107,366)	18,704
(Gubitak)/Zarada po akciji	30	(2.14)	0.37

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Ovi finansijski izvještaji su usvojeni Odlukom Odbora direktora Osiguravajućeg društva Swiss osiguranje A.D., Podgorica, dana 29. aprila 2011. godine.

Potpisano u ime Osiguravajućeg društva Swiss osiguranje A.D., Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izvještaja

Izvršni direktor

(Rosa Medojević)

(Olivera Barović)

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2010. godine
(Iznosi u EUR)

Kategorija / Pozicija	Napomene	Tekuća 2010. godina	Prethodna 2009. godina
AKTIVA			
Stalna imovina		<u>2,138,639</u>	<u>2,035,302</u>
Nematerijalna ulaganja	12	25,954	40,581
Nekretnine i oprema	13	1,495,791	1,240,068
Dugoročni finansijski plasmani	14	616,894	754,653
Obrtna imovina		<u>3,234,853</u>	<u>2,870,680</u>
Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju	15	163,124	153,025
Zalihe		8,935	9,366
Potraživanja iz poslovnih odnosa	16	2,309,184	1,880,899
Kratkoročni finansijski plasmani	17	500,000	500,000
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti	18	35,128	21,273
Unaprijed plaćeni troškovi	19	<u>218,482</u>	<u>306,117</u>
Ukupna aktiva		<u><u>5,373,492</u></u>	<u><u>4,905,982</u></u>
PASIVA			
Kapital		<u>2,968,680</u>	<u>2,934,836</u>
Akcijski kapital	20	2,811,339	2,811,339
Revalorizacione rezerve		245,960	104,750
Rezerve sigurnosti		18,747	43
(Nepokriveni gubitak)/Neraspoređena dobit		(107,366)	18,704
Dugoročne obaveze i rezervisanja		<u>171,184</u>	<u>33,251</u>
Dugoročna rezervisanja	21	-	18,361
Ostale dugoročne obaveze	22	171,184	14,890
Kratkoročne obaveze		<u>2,233,628</u>	<u>1,937,895</u>
Kratkoročne obaveze iz poslovanja	23	692,281	650,748
Tekući dio dugoročnih obaveza	22	43,226	8,315
Obaveze za poreze i doprinose	24	57,036	43,976
Prenosna premija	25	873,036	830,961
Rezervisane štete	26	383,754	301,440
Doprinos za preventivu	27	134,738	102,455
Rezerve za izravnjanje rizika		<u>49,557</u>	-
Ukupna pasiva		<u><u>5,373,492</u></u>	<u><u>4,905,982</u></u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2010. godine
 (Iznosi u EUR)

<u>Sadržaj / Opis</u>	<u>Akcijski kapital</u>	<u>Revalorizaci- zacione rezerve</u>	<u>Rezerve sigurnosti</u>	<u>(Nepokriveni gubitak)/ Neraspoređena dobit</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje, 1. januara 2009. godine	3,135,651	50	146,128	(970,440)	2,311,389
XV emisija akcija	500,043	-	-	-	500,043
Efekti procjene vrijednosti građevinskih objekata	-	104,700	-	-	104,700
Pokriće gubitka prethodne godine	(824,355)	-	(146,085)	970,440	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	18,704	18,704
Stanje, 31. decembra 2009. godine	<u>2,811,339</u>	<u>104,750</u>	<u>43</u>	<u>18,704</u>	<u>2,934,836</u>
Stanje, 1. januara 2010. godine	2,811,339	104,750	43	18,704	2,934,836
Efekti procjene vrijednosti građevinskih objekata	-	141,210	-	-	141,210
Prenos dobiti prethodne godine na rezerve	-	-	18,704	(18,704)	-
Gubitak tekuće godine	-	-	-	(107,366)	(107,366)
Stanje, 31. decembra 2010. godine	<u>2,811,339</u>	<u>245,960</u>	<u>18,747</u>	<u>(107,366)</u>	<u>2,968,680</u>

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2010. godine
(Iznosi u EUR)

Kategorija / Pozicija	Tekuća 2010. godina	Prethodna 2009. godina
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi osnovne djelatnosti	2,345,821	2,132,698
Odlivi po osnovu naknade šteta i ugovorenih iznosa iz osiguranja, plaćanja dobavljačima i zaposlenima	(2,308,562)	(1,755,557)
<i>Neto priliv novčanih sredstava iz poslovnih aktivnosti</i>	<u>37,259</u>	<u>377,141</u>
Odliv gotovine na ime plaćene kamate	(5,545)	(4,791)
Odliv gotovine na ime plaćenog poreza	(3,954)	(3,077)
Odlivi po osnovu datih avansa	(339,982)	-
Ostali prilivi	43,293	-
<i>Neto odliv novčanih sredstava iz operativnih aktivnosti</i>	<u>(306,188)</u>	<u>(7,868)</u>
Novčani tokovi iz investicionih aktivnosti		
Prilivi od kamata	91,403	21,400
Priliv od povraćaja kratkoročnih finansijskih plasmana – oročenih depozita	400,000	96,686
Priliv po osnovu povraćaja datih beskamatnih pozajmica	170,000	-
Priliv od prodaje hartija od vrijednosti namijenjenih prodaji	-	190,692
Odliv po osnovu ulaganja u nekretnine i opremu	(167,863)	(903,591)
Odliv po osnovu kupovine hartija od vrijednosti namijenjenih prodaji	-	(40,283)
Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana – oročenih depozita	(400,000)	(166,129)
Odliv po osnovu datih beskamatnih pozajmica	-	(180,000)
<i>Neto odliv novčanih sredstava iz investicionih aktivnosti</i>	<u>93,540</u>	<u>(981,225)</u>
Novčani tokovi iz finansijskih aktivnosti		
Prilivi od nove emisije akcija	-	500,043
Priliv po osnovu pozajmljivanja	200,000	10,000
Odliv po osnovu povraćaja pozajmljenih sredstava	(5,009)	-
Odliv po osnovu otplate obaveza za finansijski lizing	(5,420)	(13,119)
Odlivi po osnovu troškova transakcija	(327)	(4,337)
<i>Neto priliv novčanih sredstava iz finansijskih aktivnosti</i>	<u>189,244</u>	<u>492,587</u>
Neto povećanje/(smanjenje) novčanih sredstava i novčanih ekvivalenata	<u>13,855</u>	<u>(119,365)</u>
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na početku godine	<u>21,273</u>	<u>140,638</u>
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na kraju godine	<u><u>35,128</u></u>	<u><u>21,273</u></u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Osiguravajuće društvo „Swiss osiguranje“ A.D., Podgorica (u daljem tekstu „Društvo“), osnovano je 27. januara 1993. godine pod nazivom „Agroosiguranje“ A.D., Podgorica, nakon transformacije Društva za uzajamno osiguranje „Agroosiguranje“, Podgorica. Društvo je registrovano u Privrednom sudu u Podgorici 15. februara 1993. godine Rješenjem broj Fi. 485/93. Savezno ministarstvo za finansije SRJ izdalo je Društvu dozvolu za rad 30. juna 1997. godine.

Društvo mijenja naziv u Osiguravajuće društvo „Swiss osiguranje“ A.D., Podgorica 7. avgusta 2000. godine, što je registrovano u Privrednom sudu u Podgorici Rješenjem broj Fi. 1475/00.

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. list CG“ broj 6/02), 18. jula 2002. godine izvršena je preregistracija Društva kod Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem 4-0000110/001.

Osnovnu djelatnost Društva predstavljaju poslovi svih vrsta neživotnih osiguranja.

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Josipa Broza 23A.

Društvo je na dan 31. decembra 2010. godine imalo 27 zaposlenih radnika (31. decembra 2009. godine: 30 zaposlenih radnika).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list CG“, br. 69/2005 i br. 80/2008), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda („MRS“) u Crnoj Gori („Sl. list CG“, br. 69/2002). Shodno tome, Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“) primjenjuju se za finansijske izvještaje koji obuhvataju period koji počinje sa 1. januarom 2003. godine.

Računovodstveni propisi Crne Gore odstupaju od zahtjeva MSFI i MRS, koje je proglasio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, s obzirom na to da u Crnoj Gori ne postoji nadležni organ koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa („IFAC“) u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore dobio pravo na prevod i objavljivanje izmjena i dopuna postojećih, odnosno novih standarda. Shodno navedenom, promjene u MRS, kao i novi MSFI izdati nakon 1. januara 2003. godine, nisu objavljeni i zvanično usvojeni u Crnoj Gori i, saglasno tome, nisu primijenjeni u sastavljanju priloženih finansijskih izvještaja.

Pored navedenog, računovodstveni propisi Crne Gore odstupaju od zahtjeva MSFI i MRS i u sljedećem materijalno značajnom aspektu finansijskog izvještavanja:

- Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je u toku 2004. godine usvojio MSFI 4 - „Ugovori za osiguranje“, čija je primjena obavezujuća za finansijske izvještaje koji se odnose na period koji počinje 1. januara 2005. godine ili kasnije.

Društvo nije primijenilo, niti vrši finansijsko izvještavanje u skladu sa zahtjevima MSFI 4 - „Ugovori o osiguranju“. Pored toga, za potrebe rezervisanja nastalih, a neprijavljenih šteta Društvo ne primjenjuje metodologiju triangulacije, niti metodologiju zasnovanu na testu adekvatnosti obaveza, onako kako je definisana u skladu sa zahtjevima MSFI 4 - „Ugovori o osiguranju“ i praksom u poslovima osiguranja u Evropskoj Uniji. Društvo nije primjenjivalo Međunarodni aktuarski standard testa adekvatnosti obaveza, izdat od strane Međunarodne aktuarske asocijacije, već je rezervisanje nastalih, a neprijavljenih šteta vršilo na način opisan u računovodstvenoj politici objelodanjenom u napomeni 3.15. Navedena računovodstvena politika Društva zasnovana je na propisima koji važe u Crnoj Gori i može usloviti značajne razlike u odnosu na obračun rezervisanja po metodologiji triangulacije, odnosno po metodologiji zasnovanoj na testu adekvatnosti obaveza.

- Društvo vrši rezervisanja (rezervisanja za izravnjanje rizika, kao i doprinos za preventivu) koja nisu u skladu sa MRS, odnosno MSFI.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2010. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)

- Finansijski izvještaji su prikazani u formatu koji u pojedinim djelovima odstupa od prezentacije u skladu sa zahtjevima MRS 1 - „Prikazivanje finansijskih izvještaja“.
- Društvo je u skladu sa Odlukom Skupštine akcionara od 18. avgusta 2006. godine izvršilo emisiju akcija po osnovu pretvaranja revalorizacionih rezervi u akcijski kapital u iznosu EUR 70,354. Navedena emisija akcija odobrena je Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore („Sl. list CG”, br. 10/2007), što nije u saglasnosti sa MRS 16 – „Nekretnine, postrojenja i oprema”, u dijelu koji se odnosi na naknadno vrednovanje u odnosu na inicijalno utvrđenu vrijednost. Prema navedenom standardu, revalorizaciona rezerva po osnovu procjene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme može se direktno iskazati kao povećanje neraspoređene dobiti u visini realizovanih revalorizacionih rezervi. Efekat revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme koji je iskazan u revalorizacionim rezervama smatra se realizovanim samo u slučaju izvršene prodaje, odnosno rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i u slučaju povećane amortizacije u dijelu koji se odnosi na povećanu osnovicu amortizacije po osnovu procjene, odnosno revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme.

Rukovodstvo procjenjuje uticaj promjena u MRS, novih MSFI i tumačenja na finansijske izvještaje i, premda mnoge od ovih promjena nisu primjenljive na poslovanje Društva, rukovodstvo Društva ne izražava eksplicitnu i bezrezervnu izjavu o usaglašenosti priloženih finansijskih izvještaja sa MRS i MSFI, koji se primjenjuju na periode prikazane u priloženim finansijskim izvještajima. Shodno navedenom, a imajući u vidu i potencijalno materijalno značajne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Društva, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu tretirati kao finansijski izvještaji sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Finansijski izvještaji Društva su prikazani u formatu propisanom Članom 3. Zakona o računovodstvu i reviziji Crne Gore i Članom 22. IV Direktive EU (br.78/660/EEC) sa određenim promjenama specifičnim za privredna društva koja se bave poslovima osiguranja.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR).

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procjenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim djelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe opreme, procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete i ostala rezervisanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi od premija osiguranja

Prihodi od premija osiguranja se, nakon umanjenja poreza na premiju osiguranja („Sl. list CG”, br. 27/04) priznaju kao prihod, u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju i reosiguranju.

Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbjeđuje da bi se obuhvatili djelovi fakturisanih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja, odnosno metodom pro-rata-temporis.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od prihoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2. Rashodi

Rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i gubitke.

Na računima rashoda obuhvataju se poslovni rashodi, finansijski rashodi, i ostali rashodi, koji obuhvataju i rashode po osnovu obezvrjeđenja sredstava. Poslovne rashode najvećim djelom čine troškovi pribave osiguranja – provizije, troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, troškovi amortizacije, troškovi sponzorstva, troškovi reklame i propagande i troškovi uprave Društva.

Na dan sastavljanja finansijskih izvještaja vrši se prenos troškova vezanih za pribavu osiguranja na naredni period u skladu sa prenosnim premijama, primjenom procenta ušesća prenosnih premija u ukupno fakturisanim premijama na ukupan iznos troškova vezanih za pribavu osiguranja.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju rashoda i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nisu po svojoj prirodi različiti od drugih rashoda.

3.3. Beneficije za zaposlene

Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju

Sadašnja vrijednost budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru, kao što su otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova, iskazane su po sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima.

3.4. Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunati u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursevima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

3.5. Porezi i doprinosi

Porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Član 28 („Sl. list CG”, br. 80/2004 i br.40/2008). Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (članovi 8. i 9. za usklađivanje prihoda i članovi 10. do 20. za usklađivanje rashoda).

Prihodi od kapitalnih dobitaka uključuju se u poresku osnovicu u godini u kojoj su ostvareni u visini od 50%. Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitcima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Porezi i doprinosi (nastavak)

Porez na dobit (nastavak)

Tekući porez na dobit (nastavak)

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjene porezne osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korištenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg je vjerovatno da će postojati oporeziva dobit do koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti. Po mišljenju rukovodstva Društva, efekti primjene MRS 12 – „Porez na dobit” nisu od materijalnog značaja na finansijske izvještaje posmatrane u cjelini.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim i opštinskim propisima.

3.6. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja na dan 31. decembra 2010. godine iskazana su po nabavnoj vrijednosti i umanjena za akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog obezvrjeđenja vrijednosti. Nematerijalna ulaganja se najvećim dijelom odnose na kupljene softvere za vođenje poslovnih knjiga i obračun premija osiguranja.

3.7. Nekretnine i oprema

Pod nekretninama i opremom smatraju se ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema se prilikom početnog priznavanja odmeravaju po nabavnoj vrijednosti.

Nakon početnog priznavanja, građevinski objekti iskazuju se u bilansu stanja po njihovoj revalorizovanoj vrijednosti, koja predstavlja fer/poštenu vrijednost na datum revalorizacije i umanjena za ispravku vrijednosti i akumulirane imparitetne gubitke. Učestalost revalorizacije zavisi od kretanja fer vrijednosti nekretnina i opreme i vrši se u slučajevima kada neto sadašnja vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme materijalno značajno odstupa od fer vrijednost sredstva na dan bilansa stanja.

Povećanja nastala prilikom revalorizacije se knjiže u korist revalorizacionih rezervi, osim za iznose za koje ta povećanja predstavljaju storniranje iznosa smanjenja vrijednosti, koja su po ranijim revalorizacijama bila utvrđena za ista ta sredstva, kao trošak, u kom slučaju se revalorizacijom utvrđeno povećanje knjiži u korist bilansa uspjeha do iznosa do koga je ranije smanjenje bilo knjiženo kao trošak. Smanjenja utvrđena na osnovu revalorizacije se evidentiraju na teret bilansa uspjeha u iznosima koji prelaze eventualne prethodne pozitivne efekte revalorizacije evidentirane u korist revalorizacionih rezervi.

Nezavisna procjena građevinskih objekata sa stanjem na dan 31. decembra 2010. godine izvršena je od strane ovlaštenog procjenitelja, metodom tržišne vrijednosti.

Nakon početnog priznavanja, oprema se iskazuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne ukupne akumulirane imparitetne gubitke. Oprema nabavljena u toku godine evidentira se po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2010. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.7. Nekretnine i oprema (nastavak)**

Naknadni troškovi: troškovi zamjene djelova nekretnina i opreme (ugradnja novih rezervnih djelova), troškovi adaptacija, remonta i generalnih popravki, priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti nekretnina i opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti. Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina i opreme: zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme, smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Gubici ili dobici nastali pri otuđenju ili rashodovanju nekretnina, postrojenja i opreme utvrđeni su kao razlika između iznosa dobijenog prodajom i vrijednosti po kojoj se vode nekretnine, postrojenja i oprema i priznaju se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

3.8. Amortizacija

Amortizacija nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja se obračunava na nabavnu vrijednost nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja na početku godine, kao i na nekretnine, opremu i nematerijalna ulaganja stavljena u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda.

Primijenjene stope su sljedeće:

	Korisni vijek (godina)	Stopa (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu (%)
Softveri	5	20.00	30.00
Ostala nematerijalna ulaganja	3	33.33	30.00
Građevinski objekti	10-33	3.33-10	5.00
Računari i računarska oprema	3	33.33	30.00
Automobili	5	20.00	15.00
Rashladni uređaji, telefoni, telefaks	5	20.00	15.00
Kancelarijske mašine	5-6	16.5-20	20.00
Kancelarijski namještaj	3-6.5	15-33.33	20.00

U skladu sa Članom 13., stav 6., Zakona o porezu na dobit pravnih lica („Sl. List CG” br. 80/2004 i br. 40/2008) amortizacija licenci, ostalih nematerijalnih ulaganja i građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, odnosno opreme i aplikativnih softvera primjenom degresivnog metoda za cijeli period, bez obzira na datum aktivacije.

3.9. Obevrjeđenje vrijednosti imovine

Na svaki datum bilansa stanja Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svoje materijalne imovine da bi utvrdilo postoje li nagovještaji da je došlo do gubitaka usljed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Ako nije moguće procijeniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja, koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos toga sredstva (ili jedinice koja generiše novac) umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo nije zemljište ili zgrada koje se ne koristi kao investiciona nekretnina koja je iskazana po revaloriziranom iznosu, u kom slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2010. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.9. Obezvrjeđenje vrijednosti imovine (nastavak)**

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva (jedinice koja generiše novac) povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu (jedinici koja generiše novac) usljed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kom slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje usljed revalorizacije.

Na dan 31. decembra 2010. godine, na osnovu procjene rukovodstva Društva, ne postoje indicije da je vrijednost opreme i nematerijalnih ulaganja obezvrjeđena.

3.10. Učešća u kapitalu pridruženih entiteta

Učešća u kapitalu pridruženih entiteta predstavljaju ulaganja u osnivački kapital Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore i prikazana su po su po prvobitnoj vrijednosti ulaganja. Ulaganje u pridružene entitete predstavlja ulaganje u kojima Društvo ima udio u vlasništvu između 20% i 50% ili u kojima ima značajan uticaj, ali koja nisu pod njegovom kontrolom.

3.11. Finansijski instrumenti

Finansijska imovina razvrstana je u sljedeće kategorije: učešća u kapitalu pridruženih entiteta, hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju, oročeni depoziti i potraživanja iz poslovnih odnosa. Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznavanja.

Finansijska ulaganja namijenjena trgovanju

Ulaganja u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju predstavljaju plasmane u akcije privrednih društava koje se kotiraju na tržištima hartija od vrijednosti u Crnoj Gori i Srbiji i prikazana su u okviru obrtne imovine.

Navedeni plasmani iskazani su po nabavnoj vrijednosti ulaganja, a nakon početnog priznavanja vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Dobit ili gubitak proistekao iz promjene fer vrijednosti plasmana u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju priznaju se u bilansu uspjeha.

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na aktivnim tržištima zasniva se na važećim cijenama ponude. U slučajevima kada ne postoji aktivno tržište, odnosno kada se hartije od vrijednosti u vlasništvu Društva ne kotiraju na aktivnim tržištima, fer vrijednost navedenih finansijskih ulaganja Društvo utvrđuje pomoću različitih tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju primjenu metode jednakih uslova poslovanja, analizu diskontovanog toka gotovine, metode za određivanje cijena opcija i ostale tehnike procjene koje su zastupljene na tržištu.

Finansijska ulaganja se isknižavaju onda kada pravo na prilog po osnovu finansijskog ulaganja prestane, odnosno kada Društvo suštinski prenese sve rizike i koristi od vlasništva.

Iznos više/manje ostvarene prodajne vrijednosti po osnovu prodaje hartija od vrijednosti u odnosu na vrijednost koja je iskazana u poslovnim knjigama Društva, iskazuje se kao dobitak/gubitak u bilansu uspjeha i prikazuje kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

Otpis ulaganja u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju vrši se u cjelosti za akcije privrednih društava koja su trajno prestala sa poslovanjem ili za koja je okončan postupak stečaja. Djelimičan otpis dugoročnih finansijskih plasmana vrši se za akcije privrednih društava kod kojih je došlo do smanjenja akcijskog kapitala po osnovu pokrića gubitaka iz poslovanja u skladu sa Odlukom Skupštine akcionara navedenih privrednih društava.

Potraživanja iz poslovnih odnosa i oročeni depoziti

Potraživanja iz poslovnih odnosa i ostala potraživanja sa fiksnim ili utvrdivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu mjere se po amortizovanom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjene za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim za kratkoročna potraživanja kada bi priznavanje kamate bilo nematerijalno.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina se evaluira sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih izvještaja. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja iz poslovnih odnosa umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko računa umanjenja vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret umanjenja vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti računa umanjenja vrijednosti se priznaju u bilansu uspjeha.

Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ispravlja kroz bilans uspjeha u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizovani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo prestaje da priznaje finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu, ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva, na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese, niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Novčana sredstva i novčani ekvivalenti

U izvještajima novčanih tokova, pod novčanim sredstvima podrazumijevaju se novčana sredstva u blagajni i novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka. Novčani ekvivalenti su kratkoročna, visoko likvidna ulaganja koja se brzo pretvaraju u poznate iznose gotovine i nisu pod značajnim uticajem rizika promjena vrijednosti. Novčane ekvivalente predstavljaju oročeni depoziti kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca.

Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima se prvobitno prikazuju po fer vrijednosti umanjenoj za troškove transakcije, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope koja aproksimira efektivnoj kamatnoj stopi.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Društva otpuštene, otkazane ili ističu.

Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom na Društvo prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing.

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva po sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu.

Plaćanja po osnovu ugovora o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

31. decembar 2010. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.12. Revalorizacije rezerve**

Revalorizacije rezerve se formiraju po osnovu efekata revalorizacije, odnosno efekata izvršene procjene vrijednosti nekretnina koju je Društvo izvršilo u skladu sa metodom računovodstvenog obuhvatanja i iskazivanja njihove vrijednosti, koji je dozvoljeni računovodstveni tretman u skladu sa MRS 16 - „Nekretnine, postrojenja i oprema“. Pozitivan efekat procjene vrijednosti priznaje se kao prihod u bilansu uspjeha do onog iznosa do kojeg se ukida negativan efekat procjene vrijednosti, koji je prethodno priznat kao rashod u bilansu uspjeha.

Društvo je u skladu sa Odlukama Skupštine akcionara od 18. avgusta 2006. godine izvršilo emisiju akcija po osnovu pretvaranja revalorizacionih rezervi u akcijski kapital u iznosu EUR 70,354, koje su odobrene Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore („Sl. list CG“, br. 10/2007).

3.13. Rezervisanja za prijavljene, a neriješene štete

Rezervisanja za nastale prijavljene, a neriješene štete, vrše se na osnovu procjene iznosa svake pojedinačne štete, osim za štete za koje, na osnovu raspoložive dokumentacije, nije moguće izvršiti takvu procjenu, a za koje se rezervacija sredstava vrši na osnovu prosječne riješene štete u odnosnoj vrsti osiguranja.

Štete u sporu rezervišu se u iznosu za koji se očekuje da bi mogao biti utvrđen od strane nadležnog suda, uključujući pripadajuće kamate i troškove spora.

3.14. Garantni fond

Garantni fond čine sredstva formirana izdvajanjem doprinosa garantnom fondu na teret bilansa uspjeha tekućeg perioda radi ekonomske zaštite putnika i oštećenih trećih lica i sredstva od ostvarenih regresnih zahtjeva prema licima koja nisu zaključila ugovor o obaveznom osiguranju. Sredstva garantnog fonda su strogo namjenska i vode se na posebnom računu pri Nacionalnom birou osiguravača Crne Gore.

Nacionalni biro osiguravača Crne Gore je 4. maja 2007. godine donio Odluku o utvrđivanju visine doprinosa i korišćenju sredstava garantnog fonda. Navedenom odlukom je utvrđeno da se doprinos za obrazovanje sredstava garantnog fonda formira iz tehničke premije obaveznog osiguranja vlasnika, od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima množenjem broja motornih vozila za koje je zaključen ugovor o osiguranju sa iznosima navedenim u pregledu koji slijedi:

Vrsta vozila	(Iznosi u EUR)
Putnička vozila	6
Teretna vozila	20
Autobusi	40
Ostala motorna vozila	5
Granično osiguranje	3

Obračun i uplata doprinosa garantnom fondu primjenjuje se na sva zaključena obavezna osiguranja od 1. juna 2006. godine što je predviđeno Članom 23. navedene odluke.

3.15. Rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete

Rezervisane nastale, a neprijavljene štete (IBNR) se sastoje iz očekivanih isplata za štete i troškove po osnovu šteta u vezi sa osiguranim slučajem, koji se desio, ali nije još prijavljen Društvu na dan procjene.

Za izračunavanje rezervi za nastale neprijavljene štete, kod onih vrsta osiguranja kod kojih postoje podaci o štetama u posmatranom periodu koji nije kraći od pet godina ni duži od deset godina, Društvo primjenjuje Chain ladder metod. Obračunavanje rezervi za nastale, a neprijavljene štete po ovom metodu se vrši na osnovu kumulativnih podataka o plaćenim štetama po razvojnim godinama za svaku godinu nastanka šteta. Na osnovu tih podataka izračunavaju se koeficijenti porasta plaćanja šteta po godinama nastanka, i prosječni koeficijenti porasta plaćanja šteta za svaku razvojnu godinu. Prosječni koeficijenti porasta plaćanja šteta predstavljaju aritmetičku sredinu koeficijenata porasta plaćanja šteta, po razvojnim godinama.

Na osnovu kumulativnog iznosa plaćanja šteta na kraju svake razvojne godine i trogodišnjeg prosjeka koeficijenata porasta izračunavaju se rezerve šteta po godinama plaćanja i nastanka šteta.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete (nastavak)

Za svaku godinu nastanka šteta, od izračunatih iznosa rezervi u posljednjoj razvojnoj godini oduzimaju se iznosi krajnjih kumulativnih plaćenih šteta po godinama nastanka, te tako se dobijaju procijenjeni iznosi ukupnih rezervi po godinama nastanka.

Od zbira procijenjenih iznosa ukupnih rezervi po godinama nastanka u posmatranom periodu oduzimaju se obračunate rezerve za nastale prijavljene štete iz posmatrane obračunske godine, kako bi se dobile obračunate rezerve za nastale neprijavljene štete u obračunskoj godini.

3.16. Doprinos za preventivu

Doprinos za preventivu se utvrđuje u visini od:

<u>Vrsta osiguranja</u>	<u>% od premije osiguranja</u>
Autoodgovornost	0.80%
Auto kasko	2.00%
Nezgode	2.00%
Putnici	0.80%
Imovina	2.00%
Transport	2.00%

Doprinos za preventivu koristi se za sprovođenje mjera u cilju sprječavanja i suzbijanja rizika koji ugrožavaju osiguranu imovinu i lica.

3.17. Rezerve za izravanje rizika

Rezerve za izravanje rizika obrazuju se na osnovu standardnog odstupanja godišnjih mjerodavnih tehničkih rezultata od prosječnog mjerodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu, za svaku vrstu neživotnih osiguranja. Osnovicu za obračunavanje rezervi za izravanje rizika čine tehnička premija u samopridržaju ostvarena u tekućoj godini i standardno odstupanje.

Rezerve za izravanje rizika obračunavaju se sa stanjem na dan 31. decembra tekuće godine.

Društvo je obavezno da kod svakog obračuna dodatno povećava rezerve za izravanje rizika u svakoj vrsti osiguranja u kojoj je godišnji mjerodavni tehnički rezultat te vrste osiguranja u tekućoj godini manji od prosječnog mjerodavnog tehničkog rezultata iste vrste osiguranja u posmatranom periodu.

Društvo je obavezno da kod obračuna smanji rezerve za izravanje rizika ako je godišnji mjerodavni tehnički rezultat u tekućoj godini veći od prosječnog mjerodavnog tehničkog rezultata u posmatranom periodu.

3.18. Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

4. PRIHODI OSNOVNE DJELATNOSTI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2010.	2009.
Prihodi od premija osiguranja		
- nezgoda	361,800	418,132
- osiguranje od autoodgovornosti	530,136	420,497
- kasko osiguranje	190,951	218,070
- civil požar	143,378	133,936
- lom mašina	195,419	237,121
- lom stakla	55,342	53,077
- provalna krađa	49,556	50,261
- požar industrija	86,905	85,931
- objekti u izgradnji	1,000	2,928
- putno zdravstveno	13,466	44,898
- ostalo	62,480	61,500
	<u>1,690,433</u>	<u>1,726,351</u>
Prihodi od režijskog dodatka	685,290	743,658
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja za štete (napomene 21 i 26)	339,686	274,958
Prihodi od premija reosiguranja	200	25,383
Prihodi od regresnih šteta	57,081	2,384
Prihodi od zelenih karata	23,636	10,725
	<u>2,796,326</u>	<u>2,783,459</u>

5. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2010.	2009.
Dobici po osnovu vrednovanja hartija od vrijednosti namijenjenih trgovanju	47,134	80,465
Prihodi o ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja (napomena 21)	15,697	-
Prihodi po osnovu refundacije zarada	56,764	43,690
Ostali poslovni prihodi	46,794	20,591
	<u>166,389</u>	<u>144,746</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

6. NAKNADE ŠTETA OSTALIH OSIGURANJA

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2010.	2009.
Naknade šteta po osnovu:		
- civil požar	124,460	144,387
- nezgoda	266,008	269,214
- lom mašina	59,094	107,786
- požar industrija	55,823	9,904
- provalne krađe	7,997	12,996
- kasko	103,720	216,429
- putno osiguranje	2,215	432
- autoodgovornost	238,769	143,156
- ostala osiguranja	5,003	6,380
	<u>863,089</u>	<u>910,684</u>
Učešća u naknadi šteta iz saosiguranja	86,221	134,882
Isplate šteta sudskim putem	87,672	38,032
Troškovi vještačenja i kontrole šteta	84,870	115,255
Prihodi od učešća u naknadi šteta u reosiguranju	(195,647)	(251,252)
	<u>926,205</u>	<u>947,601</u>

7. REZERVISANJA I TROŠKOVI DOPRINOSA

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2010.	2009.
Rezervisanja za štete (napomena 26)	419,336	301,440
Rezerve za izravnjanje rizika	49,557	35,277
Doprinos za preventivu (napomena 27)	32,283	26,994
Doprinos garantnom fondu	38,870	-
	<u>540,046</u>	<u>363,711</u>

8. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2010.	2009.
Neto zarade i naknade zarada	245,981	170,624
Porezi na zarade i naknade zarada	43,281	30,500
Doprinosi na zarade i naknade zarada na teret zaposlenih	84,630	41,363
Doprinosi na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	50,066	38,130
Troškovi toplog obroka i prevoza	12,503	8,302
Troškovi po osnovu ugovora o djelu	26,647	11,981
Troškovi regresa	11,227	2,614
Ostali lični rashodi	15,301	11,553
	<u>489,636</u>	<u>315,067</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

9. OSTALI TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2010.	2009.
Troškovi reprezentacije i neproizvodnih usluga	40,332	17,638
Troškovi zastupanja i posredovanja	89,656	52,917
Troškovi naknada	21,551	23,127
Troškovi usluga i zakupnina	71,074	38,784
Troškovi reklame i propagande	57,621	38,120
Troškovi članarina	47,465	20,649
Bankarske i brokerske provizije	16,380	8,357
Troškovi materijala	19,955	9,355
Troškovi goriva i energije	4,708	3,575
Troškovi premija osiguranja	10,184	5,190
Troškovi sponzorstva	46,571	71,598
Ostali nematerijalni troškovi	25,715	9,250
	<u>451,212</u>	<u>298,560</u>

10. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2010.	2009.
Ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu premija osiguranja (napomena 16)	53,812	69,247
Gubici po osnovu svođenja na fer vrijednost hartija od vrijednosti namijenjenih trgovanju	10,698	184,031
Troškovi donacija za humanitarne svrhe	-	2,920
Ostali poslovni rashodi	86,379	52,382
	<u>150,889</u>	<u>308,580</u>

11. FINANSIJSKI PRIHODI, NETO

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2010.	2009.
Prihodi od kamata	59,162	51,315
Rashodi kamata	(5,545)	(4,791)
	<u>53,617</u>	<u>46,524</u>
Ostali finansijski prihodi, neto	3,430	4,545
	<u>57,047</u>	<u>51,069</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

12. NEMATERIJALNA ULAGANJA

(Iznos u EUR)

	Softveri, licence i slična prava	Ulaganja u sredstva koja nisu u vlasništvu Društva	Nematerijalna ulaganja u pripriemi	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje, 1. januara 2009. godine	122,371	1,379	-	123,750
Promjene	-	-	-	-
Stanje, 31. decembra 2009. godine	122,371	1,379	-	123,750
Stanje, 1. januara 2010. godine	122,371	1,379	-	123,750
Promjene	-	-	-	-
Stanje, 31. decembra 2010. godine	122,371	1,379	-	123,750
Ispravka vrijednosti				
Stanje, 1. januara 2009. godine	64,482	919	-	65,401
Amortizacija	11,424	304	-	11,728
Razgraničeni troškovi amortizacije	5,884	156	-	6,040
Stanje, 31. decembra 2009. godine	81,790	1,379	-	83,169
Stanje, 1. januara 2010. godine	81,790	1,379	-	83,169
Amortizacija	14,627	-	-	14,627
Stanje, 31. decembra 2010. godine	96,417	1,379	-	97,796
Sadašnja vrijednost				
31. decembra 2010. godine	25,954	-	-	25,954
1. januara 2010. godine	40,581	-	-	40,581

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

13. NEKRETNINE I OPREMA

	(Iznos u EUR)			
	Građevinski objekti	Oprema	Osnovna sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje, 1. januara 2009. godine	218,404	202,163	-	420,567
Povećanja	-	-	903,591	903,591
Prenosi	-	28,416	(28,416)	-
Efekti procjene vrijednosti	104,700	-	-	104,700
Rashodovanje i otpis	-	(1,380)	-	(1,380)
Stanje, 31. decembra 2009. godine	<u>323,104</u>	<u>229,199</u>	<u>875,175</u>	<u>1,427,478</u>
Stanje, 1. januara 2010. godine	323,104	229,199	875,175	1,427,478
Povećanja	72,083	5,729	90,051	167,863
Prenosi	856,290	-	(856,290)	-
Efekti procjene vrijednosti	141,210	-	-	141,210
Rashodovanje i otpis	-	(36,721)	-	(36,721)
Stanje, 31. decembra 2010. godine	<u>1,392,687</u>	<u>198,207</u>	<u>108,936</u>	<u>1,699,830</u>
Ispravka vrijednosti				
Stanje, 1. januara 2009. godine	37,571	108,817	-	146,388
Amortizacija	4,800	23,049	-	27,849
Razgraničeni troškovi amortizacije	2,472	11,875	-	14,347
Rashodovanje i otpis	-	(1,174)	-	(1,174)
Stanje, 31. decembra 2009. godine	<u>44,843</u>	<u>142,567</u>	<u>-</u>	<u>187,410</u>
Stanje, 1. januara 2010. godine	44,843	142,567	-	187,410
Amortizacija	19,951	33,399	-	53,350
Rashodovanje i otpis	-	(36,721)	-	(36,721)
Stanje, 31. decembra 2010. godine	<u>64,794</u>	<u>139,245</u>	<u>-</u>	<u>204,039</u>
Sadašnja vrijednost				
31. decembra 2010. godine	<u>1,327,893</u>	<u>58,962</u>	<u>108,936</u>	<u>1,495,791</u>
1. januara 2010. godine	<u>278,261</u>	<u>86,632</u>	<u>875,175</u>	<u>1,240,068</u>

Društvo je, po osnovu Ugovora o kupovini poslovnog prostora od 19. januara 2009. godine steklo vlasništvo nad poslovnom zgradom na lokaciji Stari aerodrom, upisanom u list nepokretnosti broj 5619, K.O. Podgorica III. Gotovo cjelokupan iznos novih nabavki tokom 2009. godine se odnosi na kupovinu navedene nepokretnosti i njeno opremanje. Dana 22. januara 2010. godine, Društvo je stavilo u upotrebu predmetnu nepokretnost. Prilikom aktiviranja nepokretnosti, izvršena je nezavisna procjena od strane ovlaštenog procjenitelja, po kom osnovu je došlo do povećanja vrijednosti aktivirane nepokretnosti.

Sadašnja vrijednost sredstava uzetih na finansijski lizing, sa stanjem na dan 31. decembra 2010. godine, iznosi EUR 17,317.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

14. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

	Kamatna stopa/ Učešće	(Iznos u EUR)	
		31. decembar 2010.	31. decembar 2009.
Dugoročno oročeni depoziti – instrumenti obezbjeđenja			
- Udruženje osiguravača Srbije, Beograd	6%	300,000	300,000
- Udruženje osiguravača Srbije, Beograd	6%	200,000	200,000
- Kamata pripisana depozitima		62,156	29,915
		<u>562,156</u>	<u>529,915</u>
Učešće u kapitalu - Nacionalni biro osiguravača Crne Gore	16.67%	50,000	50,000
Beskamatne pozajmice		-	170,000
Ostali dugoročni finansijski plasmani		<u>4,738</u>	<u>4,738</u>
		<u><u>616,894</u></u>	<u><u>754,653</u></u>

Dugoročno oročeni depozit sa stanjem na dan 31. decembra 2010. godine u iznosu EUR 300,000 odnosi se na sredstva oročena kao obezbjeđenje garancije u korist Udruženja osiguravača Srbije („Udruženje osiguravača“). Udruženje osiguravača je 2. novembra 2006. godine sa Ministarstvom finansija Crne Gore („Ministarstvo finansija“) potpisalo Sporazum o obavljanju poslova garantnog fonda, zelene karte, autoodgovornosti i proširivanju teritorijalnog važenja osiguranja autoodgovornosti. Sporazum se odnosi na obavljanje poslova obrade šteta iz osnova autoodgovornosti i proširivanja polise na teritoriju Crne Gore, čime ista stiče status međunarodne karte osiguranja autoodgovornosti. U skladu sa navedenim, Ministarstvo finansija, kao predstavnik društava za osiguranje iz Crne Gore i garant za izvršavanje njihovih obaveza u međunarodnom sistemu zelene karte, obezbijedilo je da se u korist Udruženja osiguravača oroče sredstva u iznosu EUR 300,000. Ugovorena kamatna stopa je fiksna i iznosi 6% na godišnjem nivou.

Udruženje osiguravača i Ministarstvo finansija su se sporazumjeli da od 3. juna 2006. godine Udruženje osiguravača obavlja poslove u međunarodnom sistemu zelene karte, autoodgovornosti i za društva za osiguranje registrovana u Crnoj Gori. U skladu sa navedenim, Društvo je na račun Udruženja osiguravača uplatilo revolving depozit u visini iznosa jednog samopridržaja ugovora o reosiguranju obaveza po međunarodnoj zelenoj karti za uredno izvršenje tekućih obaveza Društva po osnovu međunarodne zelene karte u iznosu EUR 200,000. Ugovorena kamatna stopa je fiksna i iznosi 6% na godišnjem nivou.

Dugoročni finansijski plasman sa stanjem na dan 31. decembra 2010. godine u iznosu EUR 50,000 odnosi se na učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore. Ciljevi Biroa su: unaprijeđenje, razvoj i afirmisanje profesije osiguranja; usklađivanje djelatnosti i unaprijeđenje poslovanja članova Biroa; povezivanje i učlanjivanje u međunarodne organizacije i asocijacije osiguranja u inostranstvu; unaprijeđenje saradnje sa međunarodnim organizacijama i asocijacijama osiguranja i ostvarivanje zajedničkih interesa članova u zemlji i inostranstvu. Društvo kao član Biroa stiče pravo na jedan glas na svakih EUR 10,000 učešća u kapitalu, kao i na pravo dijela imovine u slučaju likvidacije ili prestanka rada Biroa. Društvo ima obavezu da po navedenom osnovu uplaćuje mjesečnu članarinu u iznosu od EUR 1,000 za finansiranje rada Biroa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

15. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI NAMIJENJENE TRGOVANJU

		(Iznosi u EUR)	
	<u>Učešće %</u>	<u>31. decembar 2010.</u>	<u>31. decembar 2009.</u>
<i>Hartije od vrijednosti namijenje trgovanju – u zemlji</i>			
Prva banka Crne Gore A.D., Podgorica	0.08	35,424	-
Fond zajedničkog ulaganja „Trend“ A.D., Podgorica	0.22	27,387	26,234
HTP „Mimoza“ A.D., Tivat	0.16	10,167	13,742
Crnogorski Telekom A.D., Podgorica	0.01	17,138	12,998
Institut za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju „Simo Milošević“ A.D., Herceg Novi	0.03	4,285	5,813
Kombinat aluminijuma „Podgorica“ A.D., Podgorica	0.03	7,049	9,158
HTP „Ulcinjaska rivijera“ A.D., Ulcinj	0.02	2,174	2,952
Fond zajedničkog ulaganja „Euro Fond“ A.D., Podgorica	0.03	2,205	3,717
Montenegro berza A.D., Podgorica	0.35	5,405	5,405
Fond zajedničkog ulaganja „MIG“ A.D., Podgorica	0.02	1,536	1,290
Željeznička infrastruktura Crne Gore A.D., Podgorica	0.00	238	569
Prenos A.D., Podgorica	0.01	4,618	3,963
		<u>117,626</u>	<u>85,841</u>
<i>Hartije od vrijednosti namijenje trgovanju – u inostranstvu</i>			
Vojvođanska banka A.D., Novi Sad, Srbija	0.00	-	26,337
Dunav Re A.D., Beograd, Srbija	0.24	45,498	40,847
		<u>45,498</u>	<u>67,184</u>
		<u>163,124</u>	<u>153,025</u>

16. POTRAŽIVANJA IZ POSLOVNIH ODNOSA

		(Iznosi u EUR)	
		<u>31. decembar 2010.</u>	<u>31. decembar 2009.</u>
Potraživanja po osnovu premija osiguranja		1,961,112	1,850,493
Minus: Obezvrjeđenje		(298,170)	(272,172)
		<u>1,662,942</u>	<u>1,578,321</u>
Potraživanja po osnovu datih avansa za kupovinu HoV		-	222,335
Potraživanja po osnovu šteta iz reosiguranja		171,443	45,222
Potraživanja po osnovu datih avansa		341,118	1,136
Potraživanja po osnovu preplate poreza na dobit		18,207	18,207
Potraživanja po osnovu prava na regres		56,981	-
Druga potraživanja		58,493	15,678
		<u>646,242</u>	<u>302,578</u>
		<u>2,309,184</u>	<u>1,880,899</u>

Potraživanja po osnovu datih avansa sa stanjem na dan 31. decembra 2010. godine, u iznosu od EUR 341,118, odnose se na avanse date ovlaštenom zastupniku za poslove osiguranja „Jurisprudens“ d.o.o., Podgorica, po osnovu ugovora o zastupanju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

16. POTRAŽIVANJA IZ POSLOVNIH ODNOSA (nastavak)

Promjene na obezvrjeđenju potraživanja iz poslovnih odnosa u toku 2010. i 2009. godine prikazane su u sljedećem pregledu:

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2010.	2009.
Stanje na početku godine	272,172	431,515
Obezvrjeđenje u toku godine (napomena 10)	53,812	69,247
Otpis potraživanja	(27,814)	(228,590)
Stanje na kraju godine	<u>298,170</u>	<u>272,172</u>

17. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani se odnose na depozite kod banaka u zemlji oročene na period od 90 dana do godinu dana:

	(Iznosi u EUR)			
	Period (dani)	Godišnja kamatna stopa	31. decembar 2010.	31. decembar 2009.
Hipotekarna banka A.D., Podgorica	180	5.2%	-	135,000
Crnogorska komercijalna banka A.D., Podgorica	90-180	6%-9.4%	-	215,000
Prva banka Crne Gore A.D., Podgorica	90	5%	-	50,000
NLB Montenegro banka A.D., Podgorica	90	4.5%	200,000	100,000
AtlasMont banka A.D., Podgorica	180	5.5%	100,000	-
Hypo Alpe Adria banka A.D., Podgorica	360	7.4%	200,000	-
			<u>500,000</u>	<u>500,000</u>

18. NOVČANA SREDSTVA I NOVČANI EKVIVALENTI

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2010.	31. decembar 2009.
Žiro računi	26,770	19,839
Blagajna	8,358	1,434
	<u>35,128</u>	<u>21,273</u>

19. UNAPRIJED PLAĆENI TROŠKOVI

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2010.	31. decembar 2009.
Razgraničeni troškovi reosiguranja	19,070	6,503
Razgraničeni troškovi pribave:		
- Troškovi amortizacije	-	22,176
- Troškovi zarada i naknada zarada	49,709	162,307
- Ostali troškovi sprovođenja osiguranja	149,703	115,131
	<u>218,482</u>	<u>306,117</u>

Društvo je izvršilo razgraničenje troškova pribave osiguranja, shodno Članu 102. Zakona o osiguranju, u skladu sa učešćem prenosnih premija na dan 31. decembra 2010. godine u ukupnim fakturiranim premijama osiguranja tokom godine (36%). Društvo je pri tome kao osnovicu za razgraničenje koristilo samo ukupan iznos troškova sprovođenja osiguranja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

20. AKCIJSKI KAPITAL

	(Iznosi u EUR)					
	31. decembar 2010.			31. decembar 2009.		
	Broj akcija	%	Vrijednost	Broj akcija	%	Vrijednost
Fjord A.D., Kotor	32,236	58.63	1,648,201	32,236	58.63	1,648,201
Labović Vukašin	8,698	15.82	444,722	8,698	15.82	444,722
Fond zajedničkog ulaganja „Euro Fond“ A.D., Podgorica	7,562	13.75	386,639	7,562	13.75	386,639
Vineks KO d.o.o.	4,016	7.30	205,335	4,016	7.30	205,335
Duvanski kombinat A.D., Podgorica	868	1.58	44,380	868	1.58	44,380
Monte-Adria Broker Diler A.D., Podgorica	275	0.50	14,061	275	0.50	14,061
Fetahović Fuad	-	-	-	208	0.38	10,635
Ostali akcionari	1,330	2.42	68,001	1,122	2.04	57,366
	<u>54,985</u>	<u>100.00</u>	<u>2,811,339</u>	<u>54,985</u>	<u>100.00</u>	<u>2,811,339</u>

Na dan 31. decembra 2010. godine, akcijski kapital Društva sastoji se od 54,985 običnih akcija sa pravom glasa, pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 51.1292. Ukupan broj akcionara Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2010. godine iznosi 32. Akcije Društva se kotiraju na Montenegroberzi u Crnoj Gori. Tržišna vrijednost akcija Društva na dan 31. decembra 2010. godine iznosi EUR 78.9900 (31. decembra 2009. godine: EUR 79.9996).

Skupština Društva je 15. juna 2009. godine donijela Odluku o emisiji akcija zatvorenom ponudom upućenoj ka unaprijed određenom broju lica za 9,780 akcija ukupne vrijednosti EUR 500,043. Navedeni iznos je u cjelosti uplaćen 4. avgusta 2009. godine na račun Društva.

Skupština Društva je 11. septembra 2009. godine donijela Odluku o smanjenju akcijskog kapitala povlačenjem 16,123 akcije ukupne vrijednosti EUR 824,355.

Skupština akcionara Društva je 12. oktobra 2009. godine donijela Odluku o smanjenju akcijskog kapitala po osnovu pokrića gubitka u iznosu EUR 970,440. Navedenom Odlukom akcijski kapital je umanjen za 16,123 akcije ukupne vrijednosti EUR 824,355, pri čemu se nisu promijenili ranije utvrđeni relativni odnosi između akcionara, niti ranije stečena prava akcionara.

S obzirom na to da je Društvo u bilansu uspjeha za 2008. godinu iskazalo gubitak u iznosu EUR 970,440, na navedenoj Skupštini akcionara donijeta je Odluka o pokriću iskazanog gubitka iz 2008. godine iz sljedećih izvora:

- početnog fonda sigurnosti – akcijskog kapitala u iznosu EUR 824,355 i
- rezervi dobiti u iznosu EUR 146,085.

21. DUGOROČNA REZERVISANJA

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2010.	31. decembar 2009.
Rezervisanja za masovne i katastrofalne štete	-	2,664
Rezervisanja za naknade zaposlenima	-	15,697
	<u>-</u>	<u>18,361</u>

Društvo je u toku 2010. godine ukinulo rezervisanja za masovne i katastrofalne štete, koje su prestale da budu obavezne po pozitivnim propisima Crne Gore koji regulišu poslovanje osiguravajućih društava (napomena 4).

Društvo je u toku 2010. godine ukinulo rezervisanja za naknade zaposlenima u iznosu od EUR 15,697 (napomena 5).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

22. OSTALE DUGOROČNE OBAVEZE

Ostale dugoročne obaveze sa stanjem na dan 31. decembra 2010. godine u iznosu od EUR 171,184 (na dan 31. decembra 2009. godine: EUR 14,890) odnose se na obaveze po osnovu Ugovora o kreditu za finansiranje nabavke osnovnih sredstva sklopljenog 25. oktobra 2010. godine sa Hypo-Alpe-Adria Bank a.d., Podgorica i Ugovora o finansijskom lizingu za nabavku službenih automobila Toyota Yaris sklopljenog 30. maja 2008. godine sa S Leasingom d.o.o., Podgorica. Otplata obaveza po kreditu i lizingu vrši se u 60 jednakih mjesečnih rata.

	Zbir minimalnih rata lizinga		(Iznosi u EUR) Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	
	31. decembar 2010.	31. decembar 2009.	31. decembar 2010.	31. decembar 2009.
<i>Dospijeva za plaćanje:</i>				
- do jedne godine	60,647	10,037	43,226	8,315
- od jedne do tri godine	111,921	13,673	86,166	11,991
- preko tri godine	93,346	2,945	85,018	2,899
	<u>265,914</u>	<u>26,655</u>	<u>214,410</u>	<u>23,205</u>
Minus: Budući troškovi finansiranja	<u>(51,504)</u>	<u>(3,450)</u>	-	-
Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	<u>214,410</u>	<u>23,205</u>	<u>214,410</u>	<u>23,205</u>
Uključeno u finansijske izvještaje kao:				
Tekući dio dugoročnih obaveza			43,226	8,315
Ostale dugoročne obaveze			<u>171,184</u>	<u>14,890</u>
			<u>214,410</u>	<u>23,205</u>

23. KRATKOROČNE OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2010.	31. decembar 2009.
Obaveze prema dobavljačima	152,341	295,234
Obaveze po osnovu premija reosiguranja u zemlji	338,117	245,345
Obaveze po osnovu šteta	180,728	103,850
Ostale obaveze	<u>21,095</u>	<u>6,319</u>
	<u>692,281</u>	<u>650,748</u>

24. OBAVEZE ZA POREZE I DOPRINOSE

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2010.	31. decembar 2009.
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog	4,065	3,116
Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	13,488	4,575
Obaveze za doprinos garantnom fondu	7,182	2,704
Obaveze za porez iz obaveznog osiguranja	6,662	4,697
Obaveze za porez iz ostalih osiguranja	1,896	1,187
Ostale obaveze za poreze	<u>23,743</u>	<u>27,697</u>
	<u>57,036</u>	<u>43,976</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

25. PRENOSNA PREMIJA

	31. decembar 2010.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2009.
Prenosna premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	459,976	324,634
Prenosna premija ostalih osiguranja	413,060	506,327
	<u>873,036</u>	<u>830,961</u>

26. REZERVISANE ŠTETE

	31. decembar 2010.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2009.
Rezervisanja za prijavljene, a nelikvidirane štete AO	103,673	71,780
Ostala osiguranja	180,687	159,003
Rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete	130,262	41,136
Rezervisanja za štete po osnovu ugovora o saosiguranju	4,714	29,521
	<u>419,336</u>	<u>301,440</u>
Rezervisane štete po osnovu reosiguranja	(35,582)	-
	<u>383,754</u>	<u>301,440</u>

Kretanja su prikazana u narednoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2010.	2009.
Stanje, 1. januara	301,440	274,958
Povećanje na teret troškova (napomena 7)	419,336	301,440
Smanjenje u korist prihoda (napomena 4)	(337,022)	(274,958)
	<u>383,754</u>	<u>301,440</u>

27. DOPRINOS ZA PREVENTIVU

	31. decembar 2010.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2009.
Auto odgovornost	9,198	4,935
Ostala osiguranja	125,540	97,520
	<u>134,738</u>	<u>102,455</u>

Kretanja su prikazana u narednoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2010.	2009.
Stanje, 1. januara	102,455	67,177
Ukupno obračunati doprinosi za preventivu	64,566	70,555
Troškovi tekućeg perioda (napomena 7)	(32,283)	(35,277)
	<u>134,738</u>	<u>102,455</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

28. GARANTNE REZERVE

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2010.	31. decembar 2009.
Osnovni kapital (napomena 20)	2,811,339	2,811,339
Rezerve sigurnosti	18,747	43
Revalorizacione rezerve	245,960	104,750
(Gubitak)/50% dobiti tekuće godine	(107,366)	9,352
	<u>2,968,680</u>	<u>2,925,484</u>

Garantne rezerve Društva sa stanjem na dan 31. decembra 2010. godine iznose EUR 2,968,680 i veće su za EUR 718,680 od iznosa predviđenog članom 21. Zakona o osiguranju RCG, kao obavezni početni fond sigurnosti (EUR 2,250,000).

Zakon o osiguranju RCG propisuje da sva društva za osiguranje moraju imati garantnu rezervu koju čini:

- osnovni kapital,
- rezerve iz dobiti,
- dio neraspoređene dobiti iz prethodnih godina, najviše do 50%,
- dio neraspoređene dobiti tekuće godine, najviše do 50%, pod uslovom da utvrđeni iznos ne prelazi prosječnu vrijednost neto dobiti ostvarene u posljednje tri godine i da ne prelazi 25% iznosa garantne rezerve,
- revalorizacione rezerve, pod uslovom da ne prelaze 20% iznosa garantne rezerve.

Garantna rezerva umanjuje se za stečene sopstvene akcije, gubitak iz ranijih godina i gubitak iz tekuće godine. Ukupan iznos garantne rezerve ne može biti manji od novčanog iznosa osnovnog kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

29. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	<u>2010.</u>	<u>2009.</u>
AKTIVA		
<i>Učešća u kapitalu lica koja su akcionari Društva</i>		
Euro Fond A.D., Podgorica	2,205	3,717
<i>Potraživanja po osnovu premija</i>		
- <i>od akcionara Društva:</i>		
HTP Fjord A.D., Kotor	19,243	42,262
- <i>od lica u kojima Društvo ima učešće u kapitalu:</i>		
HTP Mimoza A.D., Tivat	33,688	35,439
- <i>od lica u kojima akcionari Društva imaju učešće:</i>		
Bjelasica Rada A.D., Bijelo Polje	58,936	13,369
A.D. solana „Bajo Sekulić“, Ulcinj	73,511	69,055
Izbor A.D., Bar – u stečaju	65,406	54,519
	<u>250,784</u>	<u>214,644</u>
<i>Ostala potraživanja (od lica u kojima akcionari Društva imaju učešće)</i>		
Izbor A.D., Bar – u stečaju	13,101	-
	<u>13,101</u>	<u>-</u>
Ukupno, aktiva	<u>266,090</u>	<u>218,361</u>
PASIVA		
<i>Osnovni kapital</i>		
HTP Fjord A.D., Kotor	1,648,201	1,648,201
Euro Fond A.D., Podgorica	386,639	403,623
	<u>2,034,840</u>	<u>2,051,824</u>
<i>Obaveze po osnovu šteta</i>		
- <i>prema akcionarima Društva:</i>		
HTP Fjord A.D., Kotor	5,111	5,979
- <i>prema licima u kojima Društvo ima učešće u kapitalu:</i>		
HTP Mimoza A.D., Tivat	6,660	1,527
- <i>prema licima u kojima akcionari Društva imaju učešće:</i>		
Bjelasica Rada A.D., Bijelo Polje	1,310	105
A.D. solana „Bajo Sekulić“, Ulcinj	5,155	-
	<u>18,236</u>	<u>7,611</u>
Ukupno, pasiva	<u>2,053,076</u>	<u>2,059,435</u>
Neto pasiva	<u>1,786,986</u>	<u>1,841,074</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

29. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (nastavak)

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2010.	2009.
PRIHODI		
<i>Prihodi po osnovu premija osiguranja</i>		
- od akcionara Društva:		
HTP Fjord A.D., Kotor	23,115	42,945
- od lica u kojima Društvo ima učešće u kapitalu:		
HTP Mimoza A.D., Tivat	22,007	46,356
- od lica u kojima akcionari Društva imaju učešće:		
Bjelasica Rada A.D., Bijelo Polje	50,203	8,827
A.D. solana „Bajo Sekulić“, Ulcinj	62,841	31,192
Izbor A.D., Bar – u stečaju	36,589	28,604
	<u>194,755</u>	<u>157,924</u>
<i>Dobici po osnovu svodjenja hartija od vrijednosti na fer vrijednost</i>		
Euro Fond A.D., Podgorica	-	1,094
	-	1,094
Ukupno, prihodi	<u>194,755</u>	<u>159,018</u>
RASHODI		
<i>Troškovi reprezentacije</i>		
HTP Fjord A.D., Kotor	-	(1,905)
	-	(1,905)
<i>Troškovi zakupa</i>		
Izbor A.D., Bar – u stečaju	(702)	(936)
	<u>(702)</u>	<u>(936)</u>
<i>Gubici po osnovu svodjenja hartija od vrijednosti na fer vrijednost</i>		
HTP Mimoza A.D., Tivat	(3,576)	(4,758)
Euro Fond A.D., Podgorica	(1,512)	-
	<u>(5,088)</u>	<u>(4,758)</u>
Ukupno, rashodi	<u>(5,790)</u>	<u>(7,599)</u>
Neto prihodi	<u>188,965</u>	<u>151,419</u>

Tokom 2010. godine, Društvo je isplatilo zarade i naknade rukovodstvu u iznosu od EUR 86,704 (2009.: EUR 81,839).

30. (GUBITAK)/ZARADA PO AKCIJI

	(Iznosi u EUR)	
	31. decembar 2010.	31. decembar 2009.
(Gubitak)/zarada akcionara Društva	(107,366)	18,704
Prosječan ponderisan broj izdatih akcija	50,113	50,113
Osnovni (gubitak) / zarada po akciji		
- iz redovnog poslovanja	<u>(2.14)</u>	<u>0.37</u>
(Gubitak)/zarada po akciji, neto	<u>(2.14)</u>	<u>0.37</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

31. POREZ NA DOBIT

a) Usaglašavanje pretpostavljenog poreza na dobit po finansijskim izvještajima Društva i poreskom bilansu

Usaglašavanje poreza na dobit po finansijskim izvještajima i poreza na dobit po poreskom bilansu za 2010. i 2009. godinu prikazano je u sljedećoj tabeli:

	31. decembar 2010.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2009.
(Gubitak)/dobit u bilansu uspjeha prije oporezivanja	(107,366)	18,704
Poreska stopa 9%	(9,663)	1,683
Nepriznati poreski krediti na ime prenosa kapitalnih gubitaka tekućeg perioda	-	9,321
Nepriznati poreski krediti na ime prenosa poslovnih gubitaka tekućeg perioda	9,663	-
Iskorišćeni nepriznati poreski krediti na ime prenosa poslovnih gubitaka prethodnih perioda	-	(11,004)
	<u>-</u>	<u>-</u>

b) Nepriznata odložena poreska sredstva

Nepriznata odložena poreska sredstva koja su povezana se poslovnim poreskim gubicima i koja se mogu koristiti u narednih pet godina, a koja nisu priznata zbog neizvjesnosti vezanih za pitanje da li će na raspolaganju biti dovoljno dobiti iz poslovanja da apsorbuje akumulirane poslovne poreske gubitke, prikazani su u sljedećem pregledu, po godinama nastanka i isteka:

Godina nastanka	Godina isteka	31. decembar 2010.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2009.
2008	2013	7,829	41,401
2009	2014	-	-
2010	2015	9,663	-
		<u>17,492</u>	<u>41,401</u>

Nepriznata odložena poreska sredstva koja su povezana se kapitalnim poreskim gubicima i koja se mogu koristiti u narednih pet godina, a koja nisu priznata zbog neizvjesnosti vezanih za pitanje da li će na raspolaganju biti dovoljno kapitalne dobiti da apsorbuje akumulirane kapitalne poreske gubitke, prikazani su u sljedećem pregledu, po godinama nastanka i isteka:

Godina nastanka	Godina isteka	31. decembar 2010.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2009.
2009	2014	-	9,321
2010	2015	-	-
		<u>-</u>	<u>9,321</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

32. SUDSKI SPOROVI

Društvo vodi određen broj sudskih sporova sa stanjem na dan 31. decembra 2010. godine koji se smatraju uobičajenim za ovu vrstu poslovanja, uključujući sporove po osnovu odštetnih zahtjeva prema različitim polisama osiguranja izdatim od strane Društva. Premda se ne mogu sa sigurnošću predvidjeti efekti i ishod ovih sporova, rukovodstvo Društva smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava za takve sporove u toku ili naknadne potencijalne odštetne zahtjeve, ishodi sporova u toku ili podnijetih odštetnih zahtjeva, kao i onih koji eventualno predstoje protiv Društva, vjerovatno neće imati materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

33. MIŠLJENJE AKTUARA

Društvo je angažovalo ovlaštenog aktuara koji je u skladu sa Pravilnikom o sadržaju mišljenja ovlaštenog aktuara („Sl. list CG” 51/08), izdao izvještaj, odnosno zaključno mišljenje o finansijskim izvještajima Društva za period od 1. januara do 31. decembra 2010. godine.

U konačnoj ocjeni aktuar je izrazio sljedeće mišljenje:

„Na osnovu utvrđenih podataka u poslovnim knjigama, odnosno utvrđenih indikatora poslovanja, prema svemu naprijed izloženom, a u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju mišljenja ovlaštenog aktuara, dajem mišljenje sa rezervom.

Obrazloženje:

1. Društvo je u poslovnoj 2010. godini ostvarilo gubitak u iznosu od EUR 107,366.
2. Društvo ima stabilan portfelj osiguranja sa blagom tendencijom pada. Ukupna bruto premija osiguranja u 2010. godini iznosila je EUR 2,375,724 i manja je za EUR 94,286 ili 3.81% u odnosu na 2009. godinu.

Raspoređivanje fakturisane premije izvršeno je u skladu sa Pravilnikom društva o maksimalnim stopama režijskog dodatka. Obračunati režijski dodatak iznosi EUR 685,290.31. Troškovi sprovođenja osiguranja iznose EUR 1,029,286.47 i veći su od obračunatog režijskog dodatka za EUR 343,996.16 ili za 33.42%. Rashodi izviđaja, procjene, likvidacije i isplate šteta iznose EUR 45,402.02 i učestvuju u rezervisanim nastalim prijavljenim štetama sa 15.70%. Troškovi procjene i likvidacije nastalih neprijavljenih šteta iznose EUR 11,587.67 i učestvuju u rezervisanim nastalim neprijavljenim štetama sa 15.96%. Društvo bi moralo racionalnije da se ponaša i upravlja troškovima sprovođenja osiguranja, a posebno troškovima procjene i likvidacije šteta.

3. Društvo ima garantnu rezervu koja je na višem nivou od minimalno propisanog osnovnog kapitala i iznosi EUR 2,968,680.21. Garantna rezerva je veća od margine solventnosti.

Prema propisanoj metodologiji utvrđivanja garantne rezerve, ona je veća od propisanog početnog fonda sigurnosti (za sve vrste neživotnog osiguranja kojima se Društvo bavi) za EUR 718,680.21.

Sigurnost finansijskih plasmana garantne i tehničkih rezervi nije ugrožena, ali je Društvo prekoračilo ograničenje kod ulaganja u depozite kod banaka za 23.54 procentna poena, odnosno EUR 287,718.64 (ograničenje je 20%, odnosno EUR 244,437.01, a uloženo je 43.54%, odnosno EUR 532,155.65). Takođe, Društvo je probilo ulaganje u investicione nekretnine za 5.72 procentna poena. Društvo mora u narednom periodu da uskladi ulaganja u pojedine oblike aktive sa propisanim zakonskim limitima.

4. Koeficijent likvidnosti Društva na kraju godine od 0.40 utvrđen je na način propisan Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje i veoma je nizak. Problem Društva sa likvidnošću se odrazio i na ažurnost u isplati šteta i mora se prevazići u narednom periodu.
5. Društvo je u 2010. godini sprovodilo osiguranja za koja ima dozvolu i za koja je registrovano.
6. U sprovođenju osiguranja Društvo je primjenjivalo usvojene uslove i tarife osiguranja, koje je donio nadležni organ Društva po pribavljenom mišljenju ovlaštenog aktuara i na taj način obezbjedilo osnove za sigurno i stabilno poslovanje. U vrsti osiguranja u kojoj je Društvo ostvarilo negativan mjerodavni tehnički rezultat, a to je osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja, mora se preispitati adekvatnost tarifa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2010. godine

33. MIŠLJENJE AKTUARA (nastavak)

7. Društvo sprovodi osiguranje po tehnologiji koja je kompjuterizovana, ali bi trebalo poboljšati i osavremeniti softver.
8. Društvo ažurno vodi strogu evidenciju polisa za vrste osiguranja kojima se bavi.
9. Ukupna ažurnost u rješavanju šteta (za redovne i sudske) iznosila je 77%. Društvo je u 2010. godini u osiguranju autoodgovornosti, imalo procenat riješenih šteta od 69.62%, dok je od ukupnog broja šteta 90% isplaćeno. Društvo mora u narednom periodu da poveća ažurnost u rješavanju i isplati šteta.
10. Obračun prenosnih premija je izvršen u skladu sa Pravilnikom društva, po metodu „pro rata temporis“, elektronskom obradom podataka.
11. Rezervisanje za nastale prijavljene i nastale neprijavljene štete, u osiguranju i saosiguranju, izvršeno je u skladu sa Pravilnikom Društva i iznosi EUR 419,336.55. Društvo je u odnosu na prethodnu godinu izdvojilo za rezervacije šteta iznos koji je veći za EUR 141,418.50. Imajući u vidu da je Društvo riješilo i isplatilo 81 štetu iz rezervacije na dan 31. decembra 2009. godine (od ukupno rezervisanih 136) i da je za tu 81 štetu iznos rezervisnosti iznosio EUR 134,300.00, a riješene su na ukupan iznos od EUR 103,069.99 (ukupno odstupanje iznosi EUR 31,230.01), kao i da je prosječno rezervisana šteta na istom nivou kao i prosječno riješene, možemo zaključiti da rezervacije šteta nisu potcijenjene.
12. Ukupni mjerodavni tehnički rezultat u 2010. godini je negativan samo kod osiguranja imovine od posljedica nesrećnog slučaja. Trebalo bi preispitati tarifu za ovu vrstu osiguranja.

34. PORESKI RIZICI

Crna Gora trenutno ima više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na zarade (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima koji ne zavise od rezultata poslovanja. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda; dok su propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenja poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore ("Sl. list RCG", br. 80/2004), period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina, što znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih poreskih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Crnoj Gori bude značajniji od poreskog rizika u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemima.

35. DEVIZNI KURSEVI

	<u>31. decembar</u> <u>2010.</u>	<u>31. decembar</u> <u>2009.</u>
RSD	0.0095	0.1042
USD	0.7530	0.6974
GBP	1.1625	1.1062
CHF	0.8016	0.6721